

सामाजिक संजालको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाओ, सामाजिक मर्यादाको ख्याल गरौं।

आपसी सद्भाव र भ्रातृत्व भावना बढाउदै होली सम्पन्न

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १२ चैत (रासस)
रागहरुको पर्व होली
सोमबार तराई क्षेत्रमा
मनाइएको छ। यसअघि
आइतबार पठाडी क्षेत्रमा होली
खेलिएको थियो। 'जोगिरा
सररर...' लगायतका गीतमा
नाचगान गर्दै, रड खेलेर होली
मनाउने गरिन्छ।

हिमाली एवं पहाडी
जिल्लामा होली (फागु पूर्णिमा)
मनाइएको भोलिपल्ट तराईका
जिल्लामा होली मनाउने
परम्पराअनुसार यस क्षेत्रमा

सोमबार होली मनाइएको हो।
तराई मध्यसमा होली पर्व
मनाउन सरकारले सोमबार र
मंगलबार सार्वजनिक बिदा
दिएको छ। यदीपी जनकपुरमा
होली बुधबार मनाउने तयारी
गरिएको छ। त्यहा परिक्रमाको
भोलीपल्ट होली मनाउने चलन
रहिआएको छ, तर, यस पटक
मंगलबार मांसाहारी भोजन
नगरिने भएकोले बुधबार मात्र
होली मनाउने त्यहाका
स्थानियहरूले जानकारी दिएका
छन्। स्थानिय पालिकाले त्यहाँ
बुधबार सार्वजनिक बिदा

दिएको छ।
नवलपरासी (बर्द्घाट
सुस्तापूर्व), नवलपरासी(बर्द्घाट
सुस्ता पश्चिम), भापा, मोरड,
सुनसरी, सप्तरी, सिरहा,
उदयपुर, धनुषा, महोत्तरी,
सल्हाही, रौतहट, बारा, पर्सा,
रुपन्देही, कपिलवस्तु, दाढ़,
बाँके, बरिदिया, कैलाली,
कञ्चनपुरलगायत जिल्लामा
होली मनाइएको छ।

सबै प्रकारका भेदभावलाई
भस्म गरी परस्परमा रड हाल्दै
सबैलाई रसरडले तरडागित
तुल्याउने होली उल्लास र
रड्गीचड्गीको पर्वको रूपमा
लिने गरिन्छ। सबैलाई एउटै
रडमा रड्याउने होली पर्व
समानता र सद्भावको प्रेरणा
स्रोत रहिआएको छ।

धार्मिक महत्व सँगसँगै
सामाजिक सद्भाव र उमडाग

प्रदान गर्न होलीको विशेष
भूमिका रहेको छ।
प्राचीनकालमा वसन्तोत्सवका
रूपमा स्थापित यो पर्व
कालान्तरमा प्रत्यात्मा, कृष्ण,
होलिका, दुष्टा आदिका
माध्यमले फागु, फगुवा, होली,
होरी आदि नाउँवाट मनाउन
थालिएको छ।

रस रड, नाचगान,
खानपिन, मनोरञ्जन र आफ्नो
रडमा अरूलाई रड्याउने, ढोल,
डम्फु, मृदुल बजाउदै भेदभाव,
मनोमालिन्य त्यागदै भ्रातृत्व
भावना बढाउने यस पर्वको
आफै गरिमा रहेको छ।

यता होली पर्वको
अवसरमा सानोतिनो घटना
बाहेक गम्भीर प्रकृतीका कुनै
पनि घटना नभएको जिल्ला
प्रहरी कार्यालय सप्तरीले
जनाएको छ।

सुनकोशीमा तीन बालबालिका बेपत्ता

दैनिक समाचारदाता
गाईघाट, १२ चैत।

उदयपुरको त्रियुगा
नगरपालिका-१४ साउनेका तीन
बालबालिका सुनकोशी नदीमा
बेपत्ता भएका छन्। उनीहरू
नुहाउन नदीमा जाँदा आइतबार
दिउँसो बेपत्ता भएका हुन्।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय
उदयपुरका अनुसार बेपत्ता हुनेमा
त्रियुगा-१४ साउनेका ११ वर्षीया
बालिका रेखा मगर, सोही
स्थानका बालकद्वय र ७ वर्षीय
लोकबाहादुर मगर र ७ वर्षीय

रिदम मगर छन्।

त्रियुगा-१४ का बडाअध्यक्ष
हेमराज मगरका अनुसार उनीहरू
आइतबार दिउँसो होली खेलेर
सुनकोशी नदीमा नुहाउनेकमा
बेपत्ता भएका हुन्। पाँचजना
बालबालिका सुनकोशीमा पौडी
खेल प्रवेश गरे पनि दुईजना चाहिँ
निक्लन सफल भएका थिए।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय
उदयपुरका सूचना अधिकारी
हरिनन्दन चौधरीले सुनकोशीमा
बेपत्ता भएका बालबालिकाको
जारी राखेको जानकारी दिए।

सोच विचार गरेर नै नयाँ गठबन्धन बनाइएको हो : प्रधानमन्त्री

काठमाडौं, १२ चैत (रासस)

प्रधानमन्त्री एवम् नेकपा (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' ले सोच विचार गरेर नै नयाँ गठबन्धन बनाइएको बताउनुभएको छ।

पार्टी केन्द्रीय कार्यालय पेरिसडांडामा पार्टीको वागमती प्रदेश समितिको बैठकलाई सम्बोधन गर्दै उहाँले राष्ट्रिय आवश्यकता र जनचाहनालाई ख्याल गरेर नयाँ गठबन्धन बनाइएको स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले हालको सत्तागठबन्धनलाई लामो समयसम्म लैजाने सोच र लक्ष्यका साथ पार्टीले निर्णय गरेकाले त्यसलाई अक्षरश : लागू गरिने स्पष्ट पार्नुभयो।

गठबन्धन परिवर्तन गर्ने निर्णय एकाएक नभएको उल्लेख गर्दै उहाँले वामपन्थी शक्तिलाई एकै ठाउँमा ल्याउने लक्ष्य राखिएको बताउनुभयो। पछिलो एक वर्षको अनुभवका आधारमा नयाँ निर्णय लिनु नै सुरक्षित उपाय भएको प्रधानमन्त्रीको भनाइ रहेको नेकपा (माओवादी केन्द्र) का केन्द्रीय सदस्य डिपी ढकालले जानकारी दिनुभयो।

वैठकमा वागमती प्रदेशका इच्छार्ज अग्निप्रसाद सापकोटा, अद्यक्ष सरल सहयात्री पौडेललगायतको उपस्थिति थियो।

भूमिगत जलभण्डारको संरक्षण गरौं

- व्यवस्थित शहरीकरण र औद्योगिकरणले जमिनमुनिको पानीको सतह घटिरहेको,
- स्वच्छ पिउने पानीको अभाव र बातावरण प्रदूषण बढेको,
- खेतियोग्य जमिनमा सिंचाई हुन नसकेको र कृषि उत्पादन घटेकोले:

भूमिगत जलस्रोतको पुनर्वर्णनका लागि:

- जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरौं,
- ग्रामीण भेगमा आहाल, पोखरी र तालतलैयाको निर्माण गरौं,
- शहरी क्षेत्रमा वर्षातिको पानीमार्फत पुनर्वर्णनको विकल्प सहितका पूर्वाधार निर्माण गरौं,
- पानी पुनर्वर्णनमा सहयोग गर्ने प्रजातिका बोटविरुवा रोपौं,
- द्रुत जलप्रवाह हुने स्थानमा चेक ड्याम लगायतका नवीन प्रविधिको प्रयोग गरौं,
- भूमिगत पानीको पुनर्वर्णन कार्यलाई प्रोत्साहन गरी जल भण्डारणमा वृद्धि गरौं।

दिगो विकासमा योगदान गरौं।

अपाङ्गता भएकाको साक्षरता दर न्यून

प्रकाश सिलवाल

काठमाडौं, १२ चैत (रासस) ।
भौगोलिक विकटता,
सामाजिक विभेद र
अपाङ्गमैत्री शिक्षा प्रणालीको
अभावमा अपाङ्गता भएका
जनसङ्ख्यामध्ये आधामात्र
साक्षर रहेको देखिएको छ ।

मुलुकको कूल साक्षरता
दर ७६ दशमलव २ प्रतिशत
रहेदा अपाङ्गता भएका
व्यक्तिको साक्षरता दर ५०
दशमलव १ प्रतिशत मात्र छ ।
अपाङ्गता भएका महिलाको
साक्षरता दर अझै न्यून छ ।
कूल अपाङ्गता भएका
जनसङ्ख्याको ३८ दशमलव ५
प्रतिशत मात्र महिला साक्षर
रहेको छ । 'राष्ट्रिय जनगणना
२०७८'को जनसङ्ख्याको
सङ्कलित तथ्याङ्कका
आधारमा सार्वजनिक गरिएको
अपाङ्गसम्बन्धी तथ्याङ्कीय
प्रतिवेदनमा यो तथ्य उजागर
भएको हो ।

अधिल्लो जनगणना
२०८८ मा अपाङ्गता भएका
व्यक्तिको साक्षरतादर ४३
दशमलव २ रहेको थियो ।
उक्त जनगणनाअनुसार
पुरुषको साक्षरतादर ५२
दशमलव २ र महिलाको ३८
दशमलव ७ रहेको थियो ।
हालै सार्वजनिक प्रतिवेदनसँग
तुलना गर्दा साक्षरतादर
सुधारोन्मुख देखिए पनि
उत्साहजनक नदेखिएको
सरोकारवालाको भनाइ छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
र राष्ट्रिय अपाङ्ग महासङ्घ (एनएफडिएन) ले संयुक्तरूपमा
प्रकाशन गरेको 'राष्ट्रिय जनगणना २०७८'
अपाङ्गसम्बन्धी तथ्याङ्कीय
प्रतिवेदनले कूल जनसङ्ख्याको
२ दशमलव २ प्रतिशत
जनसङ्ख्यामा कुनै न कुनै
प्रकारको अपाङ्गताको लक्षण
देखिएको छ । प्रतिवेदनअनुसार
मुलुकभर अपाङ्गता भएका
जनसङ्ख्या छ लाख ४७ हजार

सात सय ४४ छ । पाँच वर्ष वा
सोभन्दा माथि उमेर समूहका छ
लाख २१ हजार चार सय २३
जनसङ्ख्यामध्ये तीन लाख ११
हजार छ सय ३० जनसङ्ख्या
मात्र साक्षर छन् ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क
कार्यालयको जनसङ्ख्या
शाखाका प्रमुख दुण्डराज
लामिछानेले २०७८ दशमलव
जनगणनामा पहिलो पटक
अपाङ्गताको खण्डीकृत
तथ्याङ्क सङ्कलन र विव्लेषण
गरिएको बताउनुभयो । प्रमुख
लामिछानेले भन्नुभयो,
"महासङ्घसँगको तथ्याङ्कीय
विश्लेषणले एक हदसम्म
अपाङ्गता क्षेत्रको अपुरो
तथ्याङ्कलाई पूरा गरेको छ ।"

बाह्र प्रकारका
अपाङ्गतालाई विभाजन गरी
विश्लेषण गरिएको प्रतिवेदनमा
सबैभन्दा बढी साक्षर
दृष्टिविहीन रहेका छन् । पूर्ण
दृष्टिविहीनमध्ये ६३ दशमलव
३ प्रतिशत साक्षर छन् । यो
समूहमा पुरुष ७० दशमलव ४
र महिला ५६ दशमलव ३
प्रतिशत साक्षर छन् । बौद्धिक
अपाङ्ग भएका सबैभन्दा कम
साक्षर छन् । यो समूहका कूल
२० दशमलव ४ प्रतिशत
जनसङ्ख्या मात्र साक्षर छन्,
त्यसमा पुरुष २२ दशमलव ८
र महिला १७ दशमलव ८
रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

यसैगरी शारीरिक
अपाङ्गता भएकामध्ये ५९
दशमलव ९ प्रतिशत साक्षर
छन् । पुरुष ६८ दशमलव ३ र
महिला ४७ दशमलव ८
प्रतिशत साक्षर रहेका छन् ।
न्यूनदृष्टि भएका ४४ दशमलव
६ प्रतिशत साक्षरमध्ये पुरुष
५९ दशमलव ६ र महिला ३०
दशमलव ५ प्रतिशत छन् ।
राष्ट्रिय अपाङ्ग महासङ्घका
प्रवक्ता रमेश पोखरेलले पूर्ण
दृष्टिविहीनको तुलनामा
न्यूनदृष्टिविहीनको साक्षरता
दर न्यून हुनुमा उनीहरूले

सबलाङ्ग नागरिकसँगै बसेर
पढ्नुपर्ने, उही पाठ्यक्रम र
उही शैक्षिक सामग्रीको
साहारा लिनुपर्ने बाध्यता
भएको बताउनुभयो । पूर्ण
दृष्टिविहीनका लागि

ब्रेललिपिको व्यवस्था, अलगै
कक्षाकोठा, होस्टलको प्रवन्ध
आदिका कारण पहन सहज
भएकाले यो समूहको साक्षरता
दर पनि राम्रो भएको
पोखरेलको भनाइ छ ।

प्रतिवेदनअनुसार बहिरा
भएकाको साक्षरता दर ४०
दशमलव ४ प्रतिशत रहेकामा
पुरुषको ५० दशमलव ५ र
महिलाको २९ दशमलव २
रहेको छ । सुस्त श्रवण
भएकाहरूको साक्षरता दर ४१
दशमलव ५ रहेकामा पुरुषको
५४ दशमलव ३ र महिलाको
२८ दशमलव ४ प्रतिशत
रहेको छ । यसैगरी श्रवण
दृष्टिविहीनको साक्षरता दर
४४ दशमलव ९ रहेकामा
पुरुषको ५६ दशमलव १ र
महिलाको ३२ दशमलव ४
प्रतिशत रहेको छ । स्वर र
बोलाइसम्बन्धी अपाङ्ग
भएकाको साक्षरता दर ३८
दशमलव ८ रहेकामा पुरुषको
४४ दशमलव ५ र
महिलाको ३१ दशमलव ४
प्रतिशत रहेको छ । मानसिक
वा मनोसामाजिक
अपाङ्गभएकाको साक्षरता दर
४६ दशमलव ३ प्रतिशत
रहेकामा पुरुषको ५३ दशमलव
९ र महिलाको ३७ दशमलव
७ प्रतिशत रहेको छ ।
हेमोफोलिया भएकाहरूको
साक्षरता दर ६६ दशमलव १
रहेको छ, त्यसमा पुरुषको ७६
दशमलव ७ र महिलाको ५६
दशमलव ४ प्रतिशत रहेको
छ ।

यस्तै अटिजम भएकाको
साक्षरता दर ३० दशमलव ४
रहेको छ, जसमा पुरुषको ३८
दशमलव ८ र महिलाको २३
दशमलव ६ प्रतिशत रहेको
विद्यालय बाहिर छन् ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि
मन्वालयको अंकडाअनुसार
समग्रमा विद्यालय जाने
उमेरका चार प्रतिशत
बालबालिका विद्यालय बाहिर
छन्, त्यसमध्ये ८० प्रतिशत
अपाङ्गता भएका बालबालिका
विद्यालय बाहिर छन् ।

बहुअपाङ्ग भएकाको
साक्षरता दर ४७ दशमलव ९
प्रतिशत छ भने ५३ दशमलव
१ र महिलाको ४१ दशमलव
१ साक्षरता देखिन्छ ।

महासङ्घका अध्यक्ष
देवीदत्त आचार्यले
अपाङ्गताको खण्डीकृत
तथ्याङ्क सार्वजनिक भएसँगै
अपाङ्गता भएका व्यक्तिले
सामाजिक जीवनमा विभेदपूर्ण
ढडगले पाइरहेका अनेक
प्रकारका अवसरबारे जानकारी
भएको बताउनुभयो । "यस
क्षेत्रमा हामीले अहिलेसम्म
समग्रतामा तथ्याङ्क सङ्कलन
र प्रकाशन गरेका थिएै",

अध्यक्ष आचार्यले भन्नुभयो,
"यसपटक खण्डीकृत तथ्याङ्क
प्रकाशन भएका कारण
अपाङ्गता भएका महिलाको
साक्षरता दर यती कमजोर
रहेछ भने थाहा भयो ।"

अपाङ्गता भएकाको
शैक्षिक अवस्था कमजोर हुनुमा
पाठ्यक्रमदेखि विद्यालय
संरचनासम्म समस्या रहेको
अध्यक्ष आचार्यको भनाइ छ ।
"पाठ्यक्रम पनि अपाङ्गमैत्री
छैनन् । सामान्य विद्यालय
भवनमा अपाङ्गता भएका
विद्यार्थी कक्षामा प्रवेश
गर्नसक्ने अवस्था छैन, जसले
गर्दा चाहेर पनि उनीहरूले
पढन पाएका छैनन् ।"

अपाङ्ग मानवअधिकार
केन्द्रका निर्देशक जगदीशप्रसाद
अधिकारीले पाठ्यक्रम,
ब्रेललिपिका पुस्तक, शिक्षक र
पूर्वाधारका अभावकावीच यस
क्षेत्रको साक्षरता र शिक्षा
प्रगतिउन्मुख रहेकामा सन्तोष
व्यक्त गर्नुभयो ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि
मन्वालयको अंकडाअनुसार
समग्रमा विद्यालय जाने
उमेरका चार प्रतिशत
बालबालिका विद्यालय बाहिर
छन्, त्यसमध्ये ८० प्रतिशत
अपाङ्गता भएका बालबालिका
विद्यालय बाहिर छन् ।

तेहरान, १२ चैत (रासस/सिन्ध्वा) ।

पाकिस्तानद्वारा दोस्रो चरणको
अफगानी शरणार्थी फिर्ता

सुरु गर्ने

इस्लामाबाद, पाकिस्तान, १२ चैत (रासस/एनएआई) ।

पाकिस्तानले कागजातसहितका करिब १० लाख अफगानी
शरणार्थीलाई फिर्ता पठाउने अभियानको दोस्रो चरणको कार्यक्रम
अघि बढाउने तयारी सुरु गरेको छ । यसका लागि पाकिस्तानका
जिल्ला अधिकारीहरू तथा प्रहरीलाई उनीहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन
गर्न आदेश दिइएको पाकिस्तानी पत्रिका 'दन' ले अधिकारीहरूलाई
उद्धृत गरी समाचारमा जनाएको छ ।

अफगान सिटिजन कार्ड (एसीसी) धारी शरणार्थीको
प्रमाणीकरण द्रूत बनाउन जिल्ला प्रशासन र प्रहरीलाई निर्देशन
जारी गरिएको एक अधिकारीले बताएका छ ।

अहिलेसम्म कुनै मिति भने घोषणा नगरिएको यद्यपि
अधिकारीले पाकिस्तानको संघीय सरकारबाट अनुमति प्राप्त
भएपछि कागजात प्राप्त अफगानहरूलाई फिर्ता गर्ने अभियान
गर्मी यामको सुरुदेखि मध्यसम्म सुरु हुनसक्ने ती अधिकारीले
बताए ।

डन पत्रिकासँग कुरा गर्दै खैबर पख्तुनख्वाका अतिरिक्त मुख्य
सचिव आविद मजीदले प्रमाणीकरण प्रक्रिया सुरु गरिसकेको
बताउदै रमजान पछि यसले गति लिने तथा अप्रिल ३० अघि
सर्वेक्षण पूरा हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय शरणार्थी उच्चायुक्त (यूएनएचसीआर)
का अनुसार अफगानिस्तानमा वैधरूपमा २१ लाख ८० हजार
अफगान शरणार्थीहरू छन् । योमध्ये २००६/७ मा गरिएको
जनगणना अनुसार १३ लाख शरणार्थीहरूको दर्ता प्रमाण (पीओआर)
कार्डहरू छन् भने थप द८ हजार शरणार्थीहरूलाई २०१७ पछि नागरिकता पेश गरेका छन् ।

अगस्ट २०१७ मा तालिबानले सत्ता कब्जा गरेपछि अफगानहरू
सुरक्षाको खोजीमा पाकिस्तान आइपुगेका थिए । अधिकारीहरूका
अनुस

मधेस प्रदेशका सभामुख मण्डल महामूर्ख

धनुषा, १२ चैत (रासस)।

मधेस प्रदेशका सभामुख रामचन्द्र मण्डललाई महामूर्ख घोषित गरिएको छ। प्रत्येक वर्षमै यसवर्ष पनि होली उत्सवको अवसरमा आयोजित महामूर्ख सम्मेलनमा सभामुख मण्डल महामूर्ख घोषित हुनुभएको हो।

मिथिला नाट्यकला परिषद्याले प्रत्येक वर्ष होली पर्वको अवसरमा आयोजना गर्ने गरेको महामूर्ख सम्मेलनमा एक विशिष्ट व्यक्तित्वलाई दिने महामूर्खको उपाधि सभामुख मण्डललाई प्रदान गरिएको हो।

सार्वजनिक विद्यालयमा शुल्क निलिन र निजी विद्यालयमा मापदण्ड लागू गर्न मन्त्रालयको आग्रह

काठमाडौं, १२ चैत (रासस)।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले सार्वजनिक विद्यालयमा माध्यमिक तहसम्म विद्यार्थी भर्नालगायतका कुनै पनि शुल्क निलिन र निजी लगानीका विद्यालयमा शुल्कसम्बन्धी मापदण्डको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहहरूलाई आग्रह गरेको छ।

मन्त्रालयले वेवसाइटमार्फत सूचना प्रकाशन गरी सार्वजनिक विद्यालयमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी नियमावली, २०७७ को नियम ५ मा उल्लेख भए वमोजिम भर्ना शुल्क, मासिक पढाइ शुल्क, परीक्षा शुल्क र पाठ्यपुस्तक बापत कुनै पनि शीर्षकमा शुल्क लिन नपाउने व्यवस्थालाई सोही वमोजिम कार्यान्वयन गर्ने/गराउन आग्रह गरेको हो।

सार्विधानमा भएको निःशुल्क र अनिवार्य शिक्षाको मौलिक हक्को व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि शिक्षामन्त्री सुमना श्रेष्ठको निर्देशनमा उत्तर आग्रह गरिएको हो।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत निःशुल्क शिक्षा, विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धमा व्यवस्था छ। सोही वमोजिम स्थानीय तहबाट स्वीकृत कानुन (मापदण्ड वा निर्देशिका वा कार्यविधि वा अन्य) समेतका आधारमा सार्वजनिक विद्यालयमा निःशुल्क शिक्षा र निजी लगानीका विद्यालयमा शुल्क निर्धारण एवं छात्रवृत्ति वितरणसम्बन्धी व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने/गराउन आग्रह गरिएको मन्त्रालयका प्रवक्ता शिवकुमार सापकोटाले जानकारी दिनुभयो।

यस्तै अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा २७ को उपदफा (३) मा उल्लेख भए वमोजिम प्रत्येक निजी लगानीका विद्यालय र सार्वजनिक शैक्षिक गुठीअन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयले प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षादेखि १२ कक्षासम्मका पाँच सय जनासम्म विद्यार्थी भएका विद्यालयले कम्तीमा दश प्रतिशत, पाँच सयदेखि आठ सय जनासम्म विद्यार्थी भएका विद्यालयले कम्तीमा

सोमबार जनकपुरधामस्थित राममन्दिरको प्राङ्गणमा आयोजित महामूर्ख सम्मेलनमा उहाँलाई मिथिला नाट्य कला परिषद्ले महामूर्ख घोषणा गरेको छ।

शिक्षक पेशा परित्याग गरी माओवादी जनयुद्ध लड्दै शान्तिपूर्ण राजनीतिको मूलधारमा आएपछि एमाले हुँदै सभामूर्ख बन्नुभएका मण्डलले मैथिली भाषा र साहित्य उत्थानमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याइ रहेको भन्दै महामूर्खको सम्मान प्रदान गरिएको मिनापले जनाएको छ।

आकर्षण व्याख्यात्मक माला, टोपी, होरीमा बजाइने डम्फा, सम्मानपत्र र मायाको चिनोसहित सभामूर्ख मण्डललाई सो सम्मान प्रदान गरिएको हो। त्यसैगरी सोहि समारोहमा हरेक वर्ष समाजका विभिन्न क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याए वापत प्रदान गरिने अन्य १३ मान पदवीमा यस वर्ष पटमूखको उपाधि मधेस सरकार अर्थ मन्त्रालयका सचिव शुभापचन्द्र शिवाकोटी र मूर्ख महामण्डलेश्वरको उपाधि कथाकार प्रेमविदेह ललनलाई प्रदान गरिएको छ।

सदावहार मूर्खको उपाधि प्रथ महाविर दास, वैशाखानन्दनको उपाधि अभियानी दिनेश पूर्व, साहित्यकार नित्यानन्द मण्डललाई खेसारीलाल, दार्ता परिवार शुभापचन्द्र साहलाई स्थायी मूर्ख, ग्रामीण परवाहास्थित युवा नाट्य परिषद्लाई निर्विकल्प मूर्ख र

महोतरी पिपरा नगरपालिकाकी उपप्रमुख बन्दना पाण्डेलाई दिलतोरियाको उपाधि प्रदान गरिएको छ।

यसका अलावा हरिप्रियाको उपाधि मिथिला चित्रकार सुधिरा कर्ण, लोहाशुद्धकरको उपाधि क्रिकेटर हरिशुद्धकर साह, बुरिराजको उपाधि योग गुरु विमल पण्डित, बज्रकिटको उपाधि योगेन्द्र पण्डित र सोटाचन्दको उपाधि अनिकेत अग्रवाललाई प्रदान गरिएको छ। मैथिली भाषा, साहित्य, कला, गीत, सझाती र नाट्य क्षेत्रमा काम गर्दै आएको मिनापले २८ वर्षदेखि होली महोत्सव र महामूर्ख सम्मेलन गरी होलीमा दुई दिवसीय कार्यक्रम गर्दै आएको छ।

विसं २०६१ देखि जनकपुरधाममा महामूर्ख सम्मेलनको आयोजना हुँदै आएको छ। विसं २०६१ मा महामूर्खको उपाधि मैथिली कवि नरेश ठाकुर, विसं २०६२ मा सप्तरीको

मा तत्कालीन नेकपा (एमाले) का नेता शीतल भा, २०६३ मा तत्कालीन जनकपुर नगरपालिकाका प्रमुख हरिबहादुर विसी, २०६४ मा

तत्कालीन सद्भावना पार्टीणी का नेता ओमकुमार भा, २०६५ मा वरिष्ठ साहित्यकार डा राजेन्द्र विमल, २०६६ मा पूर्वमन्त्री रामचन्द्र भा, २०६७ मा नेपालका चर्चित राजनीतिक विश्लेषक सिके लाल, २०६८ मा साहित्यकार रामभरोप कार्पाडि भ्रमर, २०६९ मा नेपाली कांग्रेसका नेता रामसरोज यादव, २०७० मा तमलोपाका वरिष्ठ नेता डा विजयकुमार सिंह, २०७१ मा नेता श्रुद्धन महतो, २०७२ मा शमानघाटको स्वरूप परिवर्तन गरी आधुनिक स्वर्गद्वार बनाएर चर्चा बढुलेका पवन सिंघानीयालाई महामूर्खको उपाधि प्रदान गरिएको थियो।

विसं २०७३ मा सप्तरीको

मलेठमा नेकपा (एमाले) ले गरेको मेची-महाकाली अभियानका क्रममा प्रहरीको गोली लागेर पाँच जनाको मृत्यु भएपछि अन्तिम समयमा मिनापले सो कार्यक्रम स्थगित गरेको थियो। विसं २०७४ मा महामूर्खको उपाधि तमलोपाका अध्यक्ष वृषेशचन्द्र लाल र विसं २०७५ मा जसपाका नेता लालकिशोर साहलाई प्रदान गरिएको थियो।

त्यस्तै विसं २०७६ मा मधेस प्रदेशका पूर्वमुख्यमन्त्री लालबाबु राजउत, २०७७ सालमा महजोडी मदन कृष्ण श्रेष्ठ र हरिवंश आचार्य एवं २०७८ सालमा मधेस प्रदेश सरकारका नीति तथा योजना आयोगका पर्व उपाध्यक्ष तथा अर्थविद् डा भगेन्द्र भालाई र विसं २०७९ मा जनकपुरधाम उम्हानगरपालिकाका नगर प्रमुख मनोजकुमार साहलाई महामूर्खको उपाधि प्रदान गरिएको थियो।

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुल्होमा रहेको आगो राम्रोरी निभाउँ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरे सावधानी अपनाउने गरैं र चुल्हो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालै।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुल्हो बाल्पुर्ने कुनै काम नगरै।
- घर नजिक थेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरै।
- सलाई, लाइटर, मट्टितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालै।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४सै घण्टा राख्ने आएको छ।
- गुहालीमा घर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरै।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ बोरा बालुवा राख्ने गरै जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपपोत गर्ने गरै।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति वारेमा परिवारका सदस्यहरूलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालै।
- गाउँमा बारुणयन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राख्नै र बारुणयन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरै।
- गाउँका प्रोत्साहनमा पानी सञ्चित राख्ने बानी बसालै।
- गाउँमा कसैले आगो जथाभावी राखेको छ भने गाउँ घरमा त्यसरी आगो खुल्ला राख्नु हुँदैन भनेर सचेत गराउने गरै।
- कहीं कैत आगलागी भयो भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८९०२७० वा १०० नम्बरमा जानकारी गराउन।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोआँ।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरै र जनधनको क्षति हुनबाट बचौं र बचाउँ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरू जस्तै बालिन, जग, बेल्वा, गैती, डोरी, स्ट्रेचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरू, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राख्नै।

अनुरोधकर्ता
राजगढ गाउँपालिका, सप्तरी

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुल्होमा रहेको आगो र